

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

torsdag 9. februar 2023 kl. 10:00

i

Landbruksdirektoratet

Møtet ble hevet kl. 12:20.

Til stede:	Björg Tørresdal, Thea Susanne Skaug, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Trine Hasvang Vaag, Anne Jødahl Skuterud, Gaute Lenvik, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Arnfinn Hongseth, Anne Berit Aker Hansen og Marit Haugen
Forfall:	
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Jørn Rolfsen, Hans Peder Hvide Bang, Jannicke Jensen Myhre, Christine Kleppe, Sander Mardal, Ellen Karin Solevåg og Ida Louise Bjonness

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (MatPrat) holdt en presentasjon om fremtidens forbruker før møtet i Omsetningsrådet startet.

Saksliste

001/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	2
002/23	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	4
003/23	Orientering fra markedsregulator.....	6
004/23	Alle - Møteplan for Omsetningsrådet 2. halvår 2023.....	8
005/23	Alle - Endring av begreper i tollforvaltningen.....	10
006/23	Melk - Satser for reguleringslagring 2022.....	14
007/23	Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2022.....	20
008/23	Kjøtt - Markesregulator Norturas praktisering av forsyningsplikten på storfekjøtt i underskuddssituasjoner hvor tollene ikke er satt ned.....	25

Sak nr.: 001/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saks nr.: 23/25897- 1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Foreløpig

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Foreløpig

Sak nr.: 002/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saks nr.: 23/25897- 2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 9. desember 2022 godkjennes.

Foreløpig

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til publisert protokoll.

Foreløpig

Sak nr.: 003/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saks nr.: 23/25897- 3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Foreløpig

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Kjøtt og egg Trine Hasvang Vaag
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Foreløpig

Sak nr.: 004/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Alle - Møteplan for Omsetningsrådet 2. halvår 2023	Saks nr.: 22/60627- 2

Beskrivelse

I tabellen under foreslås møtedatoer for Omsetningsrådet for andre halvår 2023.

Dato	Aktuelle saker
22. august	Digitalt møte. Omsetningsavgift på korn.
11.-12. september	Faktur. Satser for prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder for 2024.
7. november	
8. desember	Budsjettsaker m.m.

Digitalt møte 22. august starter kl. 08:00. Andre møter starter kl. 10:00 og holdes i lokalene til Landbruksdirektoratet.

Fristen for innsending av forslag til satser for prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder for 2024 er 25. august. Gitt at fakturen blir 11.-12. september, skal sakspapirer til møtet under fakturen sendes ut innen 4. september. Siden det er kort tid mellom fristen for innsending av forslag til satser for spesialmarkeder og utsending av sakspapirer, ber sekretariatet om at saken om satsene kan ettersendes innen to døgn etter øvrige sakspapirer dersom det er behov for det.

Ved få og ikke-prinsipielle saker på dagsorden kan møter gjennomføres digitalt, for å effektivisere og begrense kostnadene knyttet til rådets møter. Digitale møter kan starte kl. 08:00. Det var enighet i rådet om dette i møtet 14. september 2021, sak 73/21.

Detaljene rundt fakturen avklares senere.

Følgende datoer er forsøkt unngått:

- Høstferie uke 40 og 41 (2. - 13. oktober)
- DLFs høstmøte 19. oktober

De foreslåtte datoene er sjekket mot aktivitetskalenderen til Norsk Landbrukssamvirke.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 2. halvår 2023:

Tirsdag 22. august 2023 kl. 08:00 (digitalt møte)
Mandag 11. september – tirsdag 12. september 2023 (faktur)
Tirsdag 7. november 2023 kl. 10:00
Fredag 8. desember kl. 10:00

Møtebehandling

Møtedatoene ble diskutert, og det kom forslag til alternative datoer og noen endringer.

Med dette ble vedtaket enstemmig vedtatt.

Vedtak

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 2. halvår 2023:

Tirsdag 22. august 2023 kl. 08:00 (digitalt møte)
Torsdag 14. september – fredag 15. september 2023 (faktur)
Mandag 6. november 2023 kl. 11:00 (digitalt møte)
Fredag 8. desember 2023 kl. 08:30

Sak nr.: 005/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Alle - Endring av begreper i tollforvaltningen	Saks nr.: 23/26026- 1

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet foreslår endringer i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer. Endringene har til formål å bringe begrepene som nyttes i forskriften i samsvar med endringer i lovgivningen om toll som trådt i kraft 1. januar 2023. Uttrykket «toll» heter nå «tollavgift», noe som også har medført at departementets forskrift (FAT-forskriften) som tidligere het «forskrift om administrative tollnedsettelse» nå heter «forskrift om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer».

Landbruksdirektoratet ber Omsetningsrådet vedta den foreslåtte endringsforskriften.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven) § 11 første ledd.

Forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer (FAT)

Forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer (markedsreguleringsforskriften)

Forutsetninger

Vedlegg

Møtebehandling

Anne Berit Aker Hansen bemerket en skrivefeil i innstillingen og forslag til vedtak, og dette ble endret. Med dette ble vedtaket enstemmig vedtatt.

Vedtak

Omsetningsrådet vedtar følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

Fastsatt av Omsetningsrådet 9. februar 2023 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 2 e) skal lyde:

Underskuddssituasjon: En situasjon hvor det er underskudd av et produkt innenlands og tollavgiften på produktet er satt ned etter forskrift om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer.

§ 4-1 andre ledd skal lyde:

Når det er underskudd av ferske hele slakt innenlands og tollavgiften på kjøtt er satt ned i henhold til forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer, kan markedsregulator fordele varemengdene best mulig mellom aktørene på grunnlag av deres ordinære kjøp av kjøtt. I slike situasjoner kan forsyningene til uavhengige aktører med egen slakting avkortes med sikte på lik dekningsgrad med norsk råvare.

§ 4-4 andre ledd skal lyde:

Når det er underskudd av konsumegg innenlands og tollavgiften på egg er satt ned i henhold til forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer, kan markedsregulator fordele varemengdene best mulig mellom aktørene på grunnlag av deres ordinære kjøp av egg. I slike situasjoner kan forsyningene til uavhengige aktører med egen leveranse av egg fra primærprodusent avkortes med sikte på lik dekningsgrad med norsk råvare. Ved underskudd av konsumegg, skal ikke konsumegg gjennom forsyningsplikten nyttes for å dekke opp underdekning av industriegg som produksjonsgrunnlag ved eggproduktfabrikk.

II

Endringene trer i kraft straks.»

Alle - Endring av begreper i tollforvaltningen

Landbruks- og matdepartementet fastsatte 15. desember 2022 endringer i landbruksmyndighetenes forskrifter med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven).

Endringen skjer på bakgrunn av at Finansdepartementet har vedtatt ny lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) og ny lov om tollavgift (tollavgiftsloven), som erstatter dagens tollov. De to lovene ble vedtatt og sanksjonert i Statsråd den 11. mars 2022, og trådte i kraft 1. januar 2023. Bestemmelser som gjelder innhenting av opplysninger om og kontroll med den grensekryssende vareførselen inntas i vareførselsloven, mens bestemmelser som gjelder selve tollkravet vil ligge i tollavgiftsloven. Oppdelingen er ment å gjøre det enklere å rendyrke regelverket ut ifra formålet med reglene, og lette arbeidet med regelverksendringer. Det overordnede målet med lovrevisjonen har vært å etablere et oppdatert lovverk som er tilpasset Tolletatens ansvarsområder etter at en rekke oppgaver er overført til Skatteetaten.

I samband med lovrevisjonen er det foretatt endringer i begrepene i lovverket, for å harmonisere den med annet lovverk på skatte- og avgiftsområdet. Som en følge av dette er det nødvendig å foreta noen språklige endringer i landbruksmyndighetenes forskrifter for å bringe dem i samsvar med de nye lovene, dette gjelder også Omsetningsrådets regelverk.

Endringene er av språklig karakter, og innebærer ingen materielle endringer. Landbruksdirektoratet mener derfor at det ikke er nødvendig å sende reglene på høring jf. forvaltningsloven § 37. Til orientering har ikke Landbruks- og matdepartementet funnet grunn til å høre de endringene som departementet har gjort i «sine» forskrifter når det gjelder begrepsendringer, med henvisning til at det er "åpenbart unødvendig" å sende endringene på høring, jf. utredningsinstruksen 3-3.

I det nye lovverket omtales «toll» som «tollavgift». Nytt begrep innebærer ingen materielle endringer, men medfører at det må gjøres noen språklige justeringer i FAT. Begrepet «tollsats» endres gjennomgående til «tollavgiftssats», og «tollfritak» endres til «fritak for tollavgift». På samme måtes endres også begrepet «tollnedsettelse» til «nedsettelse av tollavgiftssats».

Dette medfører at forskriftens tittel også endres til «forskrift om administrative nedsettelse av tollavgiftssats for landbruksvarer».

Dette medfører behov for følgende endringer i markedsreguleringsforskriften:

Det gjøres følgende endringer i markedsreguleringsforskriften (endringene i kursiv)

§ 2 e) skal lyde

Underskuddssituasjon: En situasjon hvor det er underskudd av et produkt innenlands og tollavgiften på produktet er satt ned etter *forskrift om administrative nedsettelse av tollavgiftssats for landbruksvarer*.

§ 4-1 andre ledd skal lyde

Når det er underskudd av ferske hele slakt innenlands og tollavgiften på kjøtt er satt ned i henhold til forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 *om administrative nedsettelse av tollavgiftssats for landbruksvarer*, kan markedsregulator fordele varemengdene best mulig mellom aktørene på grunnlag av deres ordinære kjøp av kjøtt. I slike situasjoner kan forsyningene til uavhengige aktører med egen slakting avkortes med sikte på lik

dekningsgrad med norsk råvare.

§ 4-4 andre ledd skal lyde

Når det er underskudd av konsumegg innenlands og tollavgiften på egg er satt ned i henhold til forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 *om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer*, kan markedsregulator fordele varemengdene best mulig mellom aktørene på grunnlag av deres ordinære kjøp av egg. I slike situasjoner kan forsyningene til uavhengige aktører med egen leveranse av egg fra primærprodusent avkortes med sikte på lik dekningsgrad med norsk råvare. Ved underskudd av konsumegg, skal ikke konsumegg gjennom forsyningsplikten nyttes for å dekke opp underdekning av industriegg som produksjonsgrunnlag ved eggproduktfabrikk.

Se forslag til vedtak.

Foreløpig

Sak nr.: 006/23	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Melk - Satser for reguleringslagring 2022	Saks nr.: 22/81659- 5

Beskrivelse

Tine SA (Tine) foreslår økte satser for reguleringslagring for smør, hvitost, brunost og tørrmelk i 1. halvår 2022 sammenlignet med 2. halvår 2021. I 2. halvår 2022 foreslår Tine økninger i satsene sammenlignet med 1. halvår 2022.

Tine la frem oppdatert regnskapsgrunnlag for å beregne lagringsdelen av satsene for 2021. I behandlingen av satser for reguleringslagring i Omsetningsrådet 18. februar 2022, jf. sak 016/22, la en til grunn at regnskapsmaterialet oppdateres igjen om fem år, med mindre det skjer vesentlige endringer i lagringen som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt. Landbruksdirektoratet legger derfor til grunn at lagringsdelen av satsene indeksjusteres med en relevant offentlig indeks, f.eks. SSBs byggekostnadsindeks for boliger.

Landbruksdirektoratet innstiller på at satsene vedtas i samsvar med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 3-1-1 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine SA datert 13. desember 2022.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Følgende satser for reguleringslagring av melkeprodukter 1. halvår og 2. halvår 2022 vedtas:

	1. halvår	2. halvår
	øre/kg/md.	øre/kg/md.
Fryselagring av smør	17,68	25,42
Kjølelagring av hvitost	18,94	28,32
Kjølelagring av brunost	21,04	30,29
Tørrlagring av tørrmelk	14,98	21,19

Melk - Satser for reguleringslagring 2022

Tine SA (Tine) foreslår i brev av 13. desember 2022 satser for lagring av reguleringsprodukter i melkesektoren for 2022. Satsene for begge halvår behandles i samme sak ettersom oppgave for reguleringslagring også behandles kun en gang per år. Satsene består av to elementer; kapitalkostnader og kostnader til lager.

Grunnlag for beregning av satser

Lagringsgodtgjørelse ytes for nødvendig reguleringslagring av melkeprodukter. Satser for reguleringslagring fremkommer som summen av kostnader til kapitalbinding og lagringskostnader. Utgangspunktet for beregning av kapitalbinding og lagringskostnader er prinsippene som ble fastsatt av Omsetningsrådet 21.06.2002, 30.04.2003 og 30.04.2004. Følgende elementer inngår i grunnlaget for satsene.

Kapitalbinding (A)

Det er lagt til grunn at markedsregulator skal ha dekning for kostnadene knyttet til kapitalbinding av varer på reguleringslager. Kapitalkostnadene beregnes med utgangspunkt i varens tilvirkningsverdi, og en rentesats fastsatt av Landbruksdirektoratet. Kapitalbindingen beregnes i øre per kg per måned.

Varens tilvirkningsverdi er råstoffverdi i liter omregnet til kg vare pluss tilvirkningskostnader og felleskostnader som påløper frem til lagring. Råstoffverdi per liter beregnes ut fra antatt veid gjennomsnittlig noteringspris for 1. og 2. halvår 2022, og korrigeres for gjeldende sats for hhv. modnede oster, geitemelksprodukter og tørrmelk i prisutjevningsordningen for melk fratrukket biproduktverdien. Råstoffverdien for smør beregnes ut fra gjeldende produksjonsfløteverdi for fløte korrigert for gjeldende sats for fløte til smør i prisutjevningsordningen. For omregning fra liter råvare til kg benyttes gjeldende omregningsfaktorer for melk og fløte.

Rentesatsene som er benyttet er fastsatt av Landbruksdirektoratet med hjemmel i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 6 fjerde ledd. Rentesatsen fastsettes per halvår på basis av sammenveieing av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.

Lagringskostnader (B)

Kostnadsarter som inngår er avskrivninger og renter, vedlikehold, kostnader til energi, vann og avløp, husleie og øvrige indirekte kostnader. Lagringskostnadene oppgis i øre per kg per måned. Kostnadsgrunnlaget for lagringskostnadene er vedtatt anvendt for en periode på fem år, med mindre det skjer vesentlige endinger i lagringen som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt. I mellomtiden er det gitt mulighet for indeksjustering i tråd med kostnadsutviklingen basert på relevant offentlig statistikk (jf. OR-sak 71/11, 79/16 og 16/22). Ettersom kostnadsgrunnlaget ble oppdatert for 2021, benyttes indeksjustering for 2022.

Beregning av kapitalbinding (A)

Kapitalkostnadene (A) som inngår i satsene for 1. halvår og 2. halvår 2022 inngår i tabellen under.

	A	
	Kapitalkostnader	
	1. halvår øre/kg/md.	2. halvår øre/kg/md.
Smør	6,59	13,95
Hvitost	7,10	16,07
Brunost	6,86	15,61
Tørrmelk	4,19	10,02

I 1. halvår 2022 øker kapitalkostnadene for alle produkter sammenlignet med 2. halvår 2021. Kapitalkostnadene øker ytterligere i 2. halvår 2022. Økte kapitalkostnader kommer blant annet av økte rentesatser i 2022. Rentesatsen er økt fra 0,98 prosent p.a. i 2. halvår 2021 til 1,64 prosent p.a. i 1. halvår 2022 og 3,30 prosent p.a. i 2. halvår 2022.

I kapitalkostnadene inngår tilvirkningskostnader, herunder råvarekostnader, og felleskostnader. Slike kostnader vil variere fra halvår til halvår. Kalkylene er basert på de aktuelle produksjonsanleggene, noe fører til variasjoner i produksjonskostnadene mellom ulike perioder. Ifølge Tine vil en del av kostnadene være knyttet til hvilke anlegg som har produksjonen, og kostnadene vil også variere med hvilke volum de enkelte anleggene produserer. Ulik alder og teknologi på anlegg kan også spille inn. Tine opplyser at det er de tre største artiklene innen hver produktgruppe som representerer kostnadene for hver produktgruppe.

Kostnadsgrunnlag for lagringskostnader (B)

Lagringselementet ble sist oppdatert i 2021, jf. OR-sak 16/22. Kostnader til avskrivning og renter, vedlikehold, energi, vann og avløp, husleie og øvrige indirekte kostnader ble oppdatert med regnskapsdata fra 2020.

Utgangspunktet er at det skal beregnes satser for reguleringslagring av hvitost og brunost på kjølelager, smør på fryseler og tørrmelk på tørrlager. Som grunnlag for beregningen benyttes data fra Tine sine sentrallager på Heimdal (frys og kjøle) og Klepp (frys, kjøle og tørr), samt Tines anlegg på Brumunddal (kjøle og tørr).

Det er kun kostnader til drift av selve lageret som inngår i beregningsgrunnlaget, samt lageret sin andel av indirekte kostnader. Kostnadene fordeles til de tre lagertypene på grunnlag av antall palleplasser, med unntak av energi som fordeles etter estimert energiforbruk.

Det er i prinsippet brukt samme metodikk som da dette kostnadselementet ble oppdatert i 2021, da følgende 7 hovedtrinn ble lagt til grunn for beregning av satsene:

1.	Kostnadsgrunnlaget for hver av de 3 anleggene hentes ut fra regnskapet
2.	Kostnadsgrunnlaget «vaskes» for kostnadssteder som skal holdes utenfor
3.	Kostnadsgrunnlaget «vaskes» for kostnader som skal holdes utenfor
4.	Fordeling av indirekte kostnader mellom lager/ekspedisjon og produksjon
5.	Fordeling av kostnader mellom lager og ekspedisjon
6.	Fordeling av kostnader mellom de tre lagertypene
7.	Beregning av satser for de aktuelle varegruppene

For utfyllende beskrivelse av hvert enkelt trinn, se innstilling om satser for reguleringslagring 2021, jf. sak 16/22, som ble behandlet i Omsetningsrådets møte 18. februar 2022.

I sak 16/22 ble det forutsatt at de oppdaterte kostnadsgrunnlaget legges til grunn for lagringsdelen av satsene i en periode fremover, siden det innebærer relativt mye arbeid å oppdatere kostnadsgrunnlaget årlig. Kostnadsgrunnlaget skal derfor oppdateres igjen etter fem år, med mindre det skjer vesentlige endringer i lagringen som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt. 2025 er siste år av femårsperioden.

I henhold til sak 16/22 er det imidlertid mulighet for at lagringsdelen av satsene indeksjusteres i tråd med kostnadsutviklingen basert på relevant offentlig indeks, som i denne saken ble vedtatt skulle være SSBs byggekostnadsindeks for boliger. Tine har lagt til grunn en indeksjustering basert på denne indeksen for 2022 med en kostnadsutvikling på 5,2 prosent for 1. halvår og 3,5 prosent for 2. halvår. Lagringselementet i satsen for 1. halvår 2022 er foreslått indeksjustert ut fra lagringselementet i vedtatt sats for 2. halvår 2021, og satsen for 2. halvår 2022 er foreslått indeksjustert ut fra lagringselementet i foreslått sats for 1. halvår 2022. Dette gir følgende verdier for lagringselementet (B) i satsene for 2022:

	B	
	Lagringskostnader	
	1. halvår øre/kg/md.	2. halvår øre/kg/md.
Smør	11,09	11,48
Hvitost	11,84	12,25
Brunost	14,18	14,68
Tørrmelk	10,79	11,17

Lagringselementet i satsene for 1. og 2. halvår 2022 øker sammenlignet med 2021 som følge av indeksjusteringer.

Satsberegning (A+B)

Med utgangspunkt i kostnadselementene som er omtalt ovenfor, foreslår Tine satser for reguleringslagring av melkeprodukter for 1. og 2. halvår 2022. I 2022 har det vært reguleringslagring av smør, hvitost, brunost og tørrmelk. Tine foreslår å øke satsene for alle produktgrupper i 1. halvår 2022, sammenlignet med 2. halvår 2021, med mellom 17 og 22 prosent. Tine foreslår en økning i satsene i 2. halvår 2022, der økningen i satsene varierer mellom 41 og 49 prosent sammenlignet med 1. halvår 2022.

Beregningen av satser basert på Tines søknad er vist i tabeller nedenfor. I den første tabellen er satsene for 2. halvår 2021 vist til sammenligning.

Beregning av satser for lagring av reguleringsprodukter 1. halvår 2022

	A	B	C = A + B	
	Kapital- kostnader	Lagrings- kostnader	Sats 1. halvår 2022	Sats 2. halvår 2021
	(øre/kg)/md.	(øre/kg)/md.	(øre/kg)/md	(øre/kg)/md.
Smør	6,59	11,09	17,68	14,44
Hvitost	7,10	11,84	18,94	15,65
Brunost	6,86	14,18	21,04	17,94
Tørrmelk	4,19	10,79	14,98	12,66

Beregning av satser for lagring av reguleringsprodukter 2. halvår 2022

	A	B	C = A + B
	Kapital- kostnader	Lagrings- kostnader	Sats 2. halvår 2022
	(øre/kg)/md.	(øre/kg)/md.	(øre/kg)/md
Smør	13,95	11,48	25,42
Hvitost	16,07	12,25	28,32
Brunost	15,61	14,68	30,29
Tørrmelk	10,02	11,17	21,19

Det er benyttet flere desimaler i beregningene i tabellene, slik at mindre differanser kan forekomme.

Sats for reguleringslagring (C) fremkommer som summen av kapitalkostnader og lagringskostnader.

Landbruksdirektoratets vurderinger

Landbruksdirektoratet har gjennomgått og vurdert Tines søknad om endrede satser for reguleringslagring.

Kapitalkostnadene (A) økes for alle produkter i 1. halvår 2022 sammenlignet med 2. halvår 2021. I 2. halvår 2022 øker også kapitalkostnadene for alle produktgrupper sammenlignet med 1. halvår 2022. Kapitalkostnadselementet består av produktenes tilvirkningsverdi og rentesats, og endringer i disse elementene vil påvirke endringer i kapitalkostnader.

Tine beregner en veid tilvirkningsverdi per produktgruppe med utgangspunkt i de tre viktigste reguleringsartiklene innen hver produktgruppe. Gjennomsnittlig tilvirkningsverdi øker for smør og tørrmelk i 1. halvår 2022 sammenlignet med 2. halvår 2021, mens for hvitost og brunost er det en reduksjon i gjennomsnittlig tilvirkningsverdi for samme periode. I 2. halvår 2022 øker gjennomsnittlig tilvirkningsverdi for alle produktgrupper, sammenlignet med 1. halvår 2021. Varens tilvirkningsverdi endres som følge av endringer i råstoffverdi og endringer i tilvirkningskostnader og felleskostnader. Målprisen økte med 30 øre per liter fra 1. juli 2022 og dette har betydning for tilvirkningsverdiene for andre halvår 2022. Videre økte også tilvirkningskostnadene fra 1. til 2. halvår 2022.

Tilvirkningsverdi er summen av råstoffverdi og andre kostnader. Endringer i råstoffverdien forklares av endringer i målpris og satser i prisutjevningsordningen for melk, samt eventuelle endringer i omregningsfaktorene. Omregningsfaktorene er hentet fra Tines kalkyler. Omregningsfaktorene i kalkylene varierer mellom anlegg, fordi det brukes ulike resepter og ulik teknologi.

Det er samme prinsipp som ligger til grunn som tidligere, ved at det er de tre største reguleringsartiklene i volum innenfor hver produktgruppe som brukes i beregningen av satsene. I beregningen av satsen for tørrmelk i 1. og 2. halvår 2022 ligger det imidlertid inne kun to tørrmelksprodukter, ettersom kvantumene av øvrige tørrmelksprodukter på reguleringslager er ubetydelige.

Rentesatsene økes i både 1. og 2. halvår 2022. Rentesatsen utgjør en relativt stor del av kapitalkostnadselementet, og økt rentesats bidrar til at kapitalkostnaden øker for flere av produktgruppene selv om tilvirkningsverdien er redusert sammenlignet med 2021. Kostnadsgrunnlaget for lagringskostnadene (B) er oppdatert i 2021 med regnskapstall for 2020, jf. sak 16/22 behandlet i møte 18. februar 2022. Landbruksdirektoratet legger derfor til grunn at lagringskostnadene kan indeksjusteres. Det er lagt til grunn SSBs byggekostnadsindeks for boliger fra juli 2021 til januar 2022, noe som gir en økning på 5,2 prosent i lagringskostnaden i 1. halvår 2022 sammenlignet med 2. halvår 2022. For 2. halvår 2022 er samme indeks for perioden januar til juli 2022 lagt til grunn, noe som gir en økning på 3,5 prosent i lagringskostnaden i 2. halvår 2022 sammenlignet med 1. halvår.

Lagringskostnadene økes for alle produktgrupper i 2022. I 1. halvår er det foreslått en indeksjustering ut fra vedtatt sats for 1. halvår 2021. Det er lagt til grunn SSBs byggekostnadsindeks for boliger fra januar 2021 til januar 2022, noe som gir en økning på 12,5 prosent i lagringskostnaden i 1. halvår 2022 sammenlignet med 1. halvår 2021. I 2. halvår 2022 er det foreslått en indeksjustering ut fra vedtatt sats for 2. halvår 2021, samt SSBs byggekostnadsindeks for boliger fra juli 2021 til juli 2022, jf. OR-sak 71/17 behandlet i møte 14. desember 2017, hvor det ble slått fast at indeksjustering av lagringselementet gjøres med i utgangspunkt i vedtatte satser.

Oppsummert øker satsene for reguleringslagring for alle produktgrupper (smør, hvitost, brunost og tørrmelk) i 1. halvår 2022 sammenlignet med 2. halvår 2021. Økningen er på mellom 17 og 22 prosent for de ulike produktgruppene. I 2. halvår 2022 økes satsene ytterligere, som følge av indeksjustering av lagringselementet, økt målpris og økt rentesats. Økningen i 2. halvår varierer mellom 41 og 49 prosent sammenlignet med 1. halvår.

Landbruksdirektoratet anbefaler at satsene for reguleringslagring i 1. og 2. halvår 2022 godkjennes i samsvar med Tines søknad.

Sak nr.: 007/23	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2022	Saks nr.: 23/1856- 4

Beskrivelse

Tine SA foreslår i e-post av 13. januar 2023 sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2022.

Tines forslag til sats for reguleringstransport 2022 er beregnet med utgangspunkt i de samme prinsippene som ble lagt til grunn for fastsettelse av satsen for de siste tre årene. Tine foreslår en sats på 39,0 øre per liter.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 4-1 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine SA av 13. januar 2023.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Satsen for kompensasjon for kostnader ved transport av melk til reguleringsproduksjon fastsettes til 39,0 øre per liter for 2022.

Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2022

I e-post av 13. januar 2023 foreslår Tine SA sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter for 2022.

I forbindelse med fastsettelse av sats for transport av melk til reguleringsprodukter for 2017 ble det forutsatt en gjennomgang av modellen for overføringstransport (transport etter noteringspunkt) som følge av endret modell for innfrakt (transport før noteringspunkt) fra 1. juli 2017. Siden reguleringstransport er definert som overføringstransport ble det forutsatt at det kunne bli behov for å gjennomgå modellen for sats til transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter etter at ny modell for overføringstransport var iverksatt. Tine ble gitt i oppdrag å foreta en gjennomgang av modell for beregning av sats for melk til reguleringsproduksjon. Tine sluttførte dette arbeidet i forkant av fastsettelse av sats for 2018, hvor beregningen var basert på prinsippene i notat fra Tine av 18. februar 2020. I Tines forslag til sats for 2022 legger de til grunn de samme beregningsprinsippene som de foregående årene.

Beregningsmetode og forslag til sats for 2022

Tine benytter de samme prinsipper for beregning av faktiske overføringer av melk for regulering i 2022, som for siste tre årene. Dette presenteres nedenfor.

Prinsipper for beregningen

a) Det er benyttet samme modell som i beregninger av overføringstransport for 2018. Jf. brev fra Tine av 5. januar 2018 hvor blant annet følgende forutsetninger ble lagt til grunn for beregning av overføringssatser for 2018:

- Ved tildeling av melk fra kommune til meieri er nærhetsprinsippet anvendt i henhold til prioritet, samt at forskyvning av melk er gjort for å redusere kostnadene totalt for Tine Råvare/melkeprodusent og de meieriene som mottar melken.
- Det er brukt tre prioriteter; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulver.
- Fraktkostnadene er nullstilt i noteringspunktet. Det vil si at over- eller underskudd fram til noteringspunkt blir avregnet mot melkeprodusent i Tine Råvares regnskap, jf. Tine-avtalen.
- Volumgrunnlaget i modellen er hentet fra mottatt volumprognose/budsjett for 2018 fra hvert enkelt meieri. I de tilfellene det er flere prioriteter på samme meieri, er det gjort en fordeling av meieriets volum mellom aktuelle prioriteter. Dette gjelder Sandnessjøen og Brumunddal, hvor volumet er fordelt mellom konsum og pulver.
- Sum av beregnet overføringstransport er balansert mot budsjetterte kostnader for overføringstransport fratrukket dekning for reguleringstransport i Tine Råvares budsjett for 2018.

b) Volum transportert melk på basis av variasjon i reguleringslager av reguleringsartiklene av ost og skummetmelkpulver i et kalenderår; her i perioden 1. januar 2022 til 1. januar 2023 (lagervolum per 31.12.2021 – 31.12.2022.)

c) Fordeling av melk til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. For både ost og skummetmelkpulver legger en til grunn måneder med økende reguleringslager.

d) Reguleringsanleggene tildeles volum melk fra fordelingen i c) og på basis av faktisk gjennomførte ruter opp til beregnet reguleringsproduksjon.

e) Kostnader for overføring i d) beregnes per anlegg.

f) Gjennomsnittskostnad for total overføring til reguleringsproduksjon legges til grunn.

Datagrunnlag for 2022

Tine legger til grunn status reguleringslager for hvitost og skummetmelkpulver per 1. januar 2022 til 1. januar 2023. Differansen mellom maksimumsmåned og minimumsmåned utgjør reguleringsproduksjon av ost og skummetmelkpulver. Videre har Tine brukt omregningsfaktorer, fastsatt av Landbruksdirektoratet, på ost og skummetmelkpulver for å beregne hvor mye melk som må transporteres for å produsere reguleringsproduktene. Beregningene viser at Tine har transportert 65,8 mill. liter melk til å produsere ost for regulering og 11,0 mill. liter for å produsere skummetmelkpulver for regulering i 2022. Til sammen er det transport 76,8 mill. liter melk til reguleringsproduksjon i 2022.

Fordelingen av de 76 816 524 literne til reguleringsproduksjon er gjort til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. I 2022 gjelder dette følgende anlegg:

Ost

TM Jæren
TM Voss
TM Byrkjelo
TM Elnesvågen
TM Ørsta
TM Verdal
TM Sømna
TM Storsteinnnes

Skummetmelkpulver

TM Brumunddal
TM Jæren
TM Sandnessjøen

Faktiske overføringer av melk for regulering i 2022

Melkevolumet til reguleringsproduksjon av ost er på totalt 65,8 mill. liter melk i 2022 og dette volumet er tildelt hvert reguleringsanlegg ut fra prosentvis andel av totalproduksjonen av ost. Dette medfører at f.eks. TM Jæren får tildelt den samme andelen av reguleringsvolumet som de har av total produksjon av ost.

Kostnader beregnes per anlegg på basis av faktisk gjennomførte ruter til reguleringsproduksjon. Det forutsettes at melk til konsummelk og tildeling på forsyningsplikten skjer etter følgende prioritet; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulverproduksjon. Melk til reguleringsproduksjon tildeles etter at alle bestillinger er effektivert, noe som innebærer at reguleringsproduksjonen får de lengste transportrutene. Ut fra dette beregnes en gjennomsnittlig sats i øre per liter for reguleringstransport per anlegg. Veid gjennomsnittlig sats for transport av melk til reguleringsproduksjon av ost er noe lavere enn gjennomsnittssatsen.

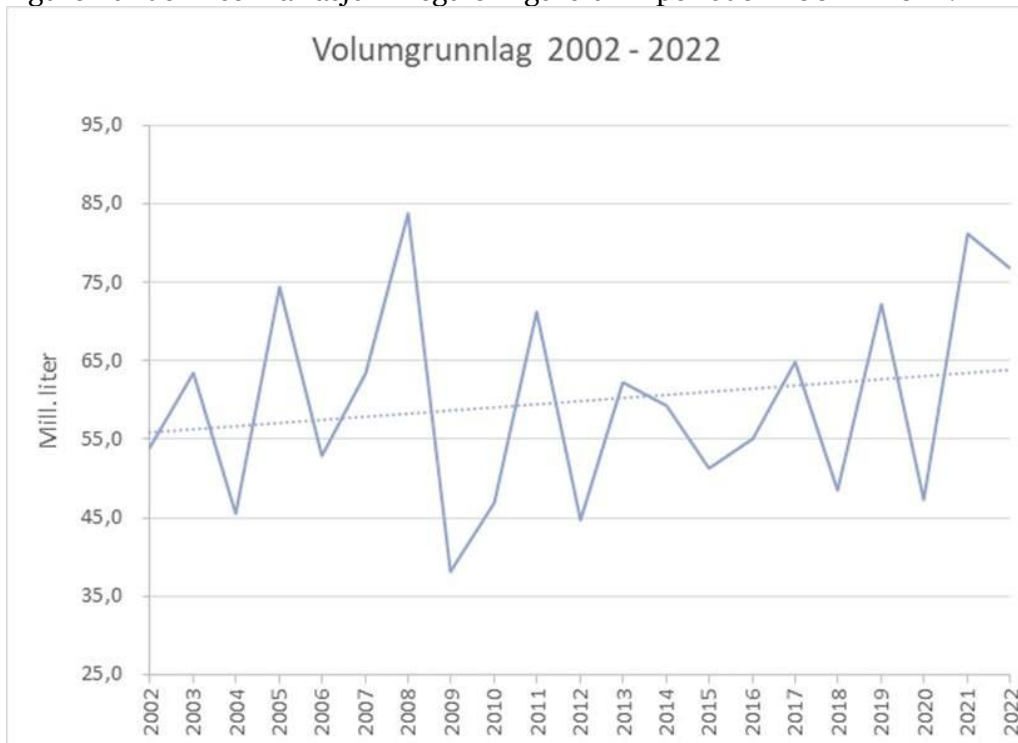
Tilsvarende beregning er gjort for melkevolumet til reguleringsproduksjon av skummetmelkpulver på totalt 11,0 mill. liter. Veid gjennomsnittlig sats for transport av melk til reguleringsproduksjon av skummetmelkpulver er noe høyere enn gjennomsnittssatsen.

Veid gjennomsnittlig sats for all transport av melk til reguleringsproduksjon av ost og skummetmelkpulver er 39,0 øre per liter.

Forslag til sats for 2022

På bakgrunn av beregningene over blir kostnader ved transport av 76,8 mill. liter melk til reguleringsproduksjon i 2022 på 39,0 øre per liter. Tine foreslår dermed en sats på 39,0 øre per liter for 2022.

Figuren under viser variasjon i reguleringsvolum i perioden 2002 – 2022.

Landbruksdirektoratets vurdering

Kostnader til transport av melk til reguleringsformål kan godtgjøres etter reglene i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 4-1. Ifølge regelverket gis det dekning per liter beregnet anvendt melk til reguleringsproduksjon ut fra en sats, fastsatt årlig av Omsetningsrådet. Halvårlige oppgaver over reguleringsproduksjon legges til grunn for alle reguleringsvarer. Videre baserer beregningen av transporterte melkemengder medgått til produksjon av reguleringsvare seg på omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet (Prisutjevningsordningen for melk).

For satsberegningen for 2018 ga Omsetningsrådet i møte 16. april 2020 sin tilslutning til at kostnadene til reguleringstransport skulle følge samme modell og prinsipper som beregning av overføringstransport, jf. sak 14/20. Landbruksdirektoratet har lagt til grunn at denne metoden skal benyttes fremover.

Samme modell som for beregning av overføringstransport

Tine benytter samme modell som i beregninger av overføringssatser for aktører for 2018. Landbruksdirektoratet mener dette er i henhold til tidligere behandling i Omsetningsrådet. Landbruksdirektoratet mener videre dette er riktig tilnærming for beregning av kostnader til reguleringstransport, siden dette er transport fra noteringspunkt til det meieri som skal produsere reguleringsvare.

Mengder reguleringsprodukter med tilhørende melkevolum

Volum transportert melk beregnes for reguleringsvarene hvitost og skummetmelkpulver. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til valg av reguleringsvarer. Dette er reguleringsvarer, jf. retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter

punkt 8-2 og punkt 8-4, som er avhengig av å få tilført rå melk til produksjonen. For å beregne mengde reguleringsprodukter produsert i 2022 har Tine sett på lagersituasjonen gjennom hele 2022, dvs. utgående lager 31.12.2021 til utgående lager 31.12.2022. Ut fra lagersituasjonen har en beregnet måned med minste lager og måned med største lager. Differansen mellom minste og største lager utgjør mengde reguleringsvare på lager for det enkelte vareslag. Dette prinsippet er også benyttet før 2018. Etter Landbruksdirektoratets vurdering gir denne beregningen uttrykk for hvor stor del av lagerendringene som skyldes reguleringsproduksjon.

På bakgrunn av produserte mengder av hvitost og skummetmelkpulver til regulering, beregnes melkemengder som er medgått i denne produksjonen. I beregningen av hvor mye melk som benyttes i produksjonen av reguleringsproduktene benyttes omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet i prisutjevningsordningen for melk. Dette er i tråd med retningslinjene.

Fordeling av produksjon av reguleringsprodukter på de ulike anleggene

Videre er fordelingen av total produksjon av reguleringsprodukter fordelt på reguleringsanleggene etter hvor stor andel av totalproduksjonen av relevante produkter som utføres på hvert enkelt anlegg. I beregningen av total produksjon på hvert anlegg har Tine lagt til grunn de månedene hvor lageret har økt. Dette begrunnes med at det er i disse månedene reguleringsproduksjonen faktisk gjennomføres. I tillegg har noen av ysteriene produksjonsopphold i 3. kvartal.

Landbruksdirektoratet mener det er en praktisk tilnærming å fordele reguleringsproduksjonen mellom anlegg basert på anleggenes faktiske produksjon av hvitost og skummetmelkpulver. Vi mener Tines tilnærming er relevant og i samsvar med de faktiske forhold.

Kostnadsberegning basert på faktisk gjennomførte ruter

Landbruksdirektoratet har ingen kommentarer til at kostnader til reguleringstransport for det enkelte anlegg beregnes på basis av faktisk gjennomførte ruter, og hvor en legger til grunn ruter med høyeste overføringskostnader som reguleringsvolum. Dette prinsippet er i tråd med prinsippet om kostnadsdekning for faktiske kostnader. Videre prioriteres anvendelser til flytende melkeprodukter, dernest anvendelse til ost og til slutt øvrige melkeprodukter ved forsyningen av melk fra Tine Råvare. Forsyning til reguleringsproduksjon har lavest prioritet, siden kommersiell produksjon prioriteres først.

Kostnadsberegning per anlegg – veid gjennomsnittlig sats

Kostnadsberegning per anlegg ligger til grunn for veide gjennomsnittlige satser for hvert reguleringsprodukt, som igjen danner grunnlag for en veid gjennomsnittlig sats for reguleringstransport. Regelverket legger opp til at Omsetningsrådet skal fastsette en årlig sats for reguleringstransport, og det er da hensiktsmessig å benytte en veid gjennomsnittlig sats.

På bakgrunn av vurderingene ovenfor mener vi Tines beregning av sats for reguleringstransport er gjort i henhold til regelverket og på en hensiktsmessig måte som søker å gjenspeile de faktiske kostnader på en riktig måte. Direktoratet har gjennomgått beregningene til Tine og funnet at de stemmer.

Satsen for 2021 var på 34,4 øre per liter, noe som innebærer en økning i satsen på 4,6 øre per liter for 2022. Reguleringsvolumet har gått noe ned, noe som tilsier økt sats. Samtidig har en hatt en generell kostnadsøkning på transport det siste året, noe som også tilsier økt sats. Imidlertid har volumet for skummetmelkpulver gått ned, noe som tilsier redusert sats, siden skummetmelkpulver har den høyeste gjennomsnittlige transportkostnaden per liter.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Sak nr.: 008/23	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2023	Tittel: Kjøtt - Markedsregulator Norturas praktisering av forsyningsplikten på storfekjøtt i underskuddssituasjoner hvor tollen ikke er satt ned	Saks nr.: 22/77262- 38

Beskrivelse

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

Norturas fordeling av storfe i en markedssituasjon hvor det er underskudd av ferske hele slakt innenlands og tollene på kjøtt ikke er satt ned skjer som regel på grunnlag av kundens tidligere ordinære kjøp. Dette er ikke i overensstemmelse med kravene bestemt i markedsreguleringsforskriften § 4-1 som bestemmer at fordelingen som regel skal skje i henhold til kundens bestillinger. Bare i tilfeller der tollene er satt ned er det anledning til å fordele etter kundens tidligere ordinære kjøp. Også i slike situasjoner skal Nortura vurdere om det er saklig grunn til å fravike fordeling etter bestillinger.

Omsetningsrådet ber Nortura om å bringe praksis i samsvar med de kravene som fremgår av forskriften og innen 1. september 2023 redegjøre for de tiltakene som er gjennomført og dokumentere overfor rådet at praksis er i samsvar med forskriften.

Møtebehandling

Trine Hasvang Vaag foreslo følgende alternativ til vedtak:

«Omsetningsrådet tar Landbruksdirektoratets juridiske vurdering til orientering og ber Nortura komme tilbake med forslag til hvordan forsyningsplikten bør innrettes for best mulig å ivareta rettferdig og effektiv fordeling av slakt, uten at det oppstår konkurransevridning.»

Björg Tørresdal foreslo deretter følgende vedtak:

«Omsetningsrådet utsetter saken til møtet 20. april 2023.»

Trine Hasvang Vaag trakk deretter sitt forslag til vedtak.

Björg Tørresdal la frem Landbruksdirektoratets og Tørresdals forslag til votering. Arnfinn Hongseth og Bjørn-Ole Juul-Hansen stemte for Landbruksdirektoratets forslag. Björg Tørresdal, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Trine Hasvang Vaag, Anne Jødahl Skuterud, Gaute Lenvik, Anne Berit Aker Hansen, Thea Susanne Skaug og Marit Haugen stemte for Björg Tørresdals forslag. Saken ble dermed vedtatt med 9 mot 2 stemmer.

Frist for eventuelle innspill settes til 21. mars 2023 eller etter dialog mellom medlemmer i rådet og sekretariatet.

Vedtak

Omsetningsrådet utsetter saken til møtet 20. april 2023.

Kjøtt - Markedsregulator Norturas praktisering av forsyningsplikten på storfekjøtt i underskuddssituasjoner hvor tollene ikke er satt ned

Sakens innstilling er unntatt offentlighet frem til saken er ferdig behandlet.

Foreløpig